

SZENTESI LAPOK

Független társadalmi és közgazdasági lap.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:
Egy évre 10 kor. — fil. | 1/2, évre . 2 kor. 50 fil.
Félévre 5 kor. — fil. | 1 óra . 1 kor. — fil.
Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések és nyilttéri közlemények jutányosan számítottak.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

PINTER GYULA

Társzerkesztő:
PANDOVITS DÖME.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. tized Wellisch-ház a lap szellem részét illető közlemények, hirdetések és előfizetési díjak küldendők.

Ugy legyen!

Nem szoktuk hozsánával fogadni, aki és ami a tulsó táborból jön, mert keserű tapasztalatok tanítottak meg bennünket arra, hogy — kötve higgyünk tisztelt ellenfeleinknek, akiket pákuliczoknak nevez az immár meghonosult szójárás.

Tudja Isten, mégis nem tudtunk megdöbenni a Csató Zsigmond dr. főispánjától. S ámbátor — a lapunk m. számában kifejtett okoknál fogva — nem valami nagyon vérmes reményekkel néztünk a most kezdődő új korszak elé, — mindazonáltal nem tudtuk, nem is akartuk leküzdeni azt a bizalmat, melyet az új főispán személyes jóakarata helyezettünk s legfőképp csak azon aggódtunk, hogy a klikkuralom várható nyomásával szemben lesz-e elég hatalma és ereje a jóakaratot tettekre beváltani.

Ugy látszik, ez az előlegezett bizalom nem hiabavaló. Mert az a beszéd, melyet az új főispán a nála tisztelgő városi tisztikarhoz és a polgármesterhez intézett, — hangjának határozottságával, programmszerű kijelentéseinek kifogástalanságával és a belőle kisugárzó jogérettel a mi szigorúan ellenzéki karakterű igényeinket is föltétlenül és annyira kielégíti, hogy őszinte szívvel azt mondjuk rá: **Ugy legyen és ne másképpen.**

Hangsúlyozta a főispán, hogy fátyolt kell vetni a multa és annak keserűségre. Helyes. A keserűségeket, az üldözést, a méltatlanságokat mi szenvedtük, akiknek nincs a kezünkben hatalom, hogy támadhassunk, csak a szónak és írásnak ereje, amelylyel védtük magunkat. És ha a másik fél is kapott sebeket, azt csupán önvédelmünk közben adtuk, de az elnyomott és sanyargatott fél mindenkor mi valánk. Mégis szívesen ráborítjuk a féledés fátyolát a mult idők sérelmeire, ha a jövőben jog, törvény és igazság uralkodik Csongrád vármegyében.

Arra is figyelmeztette a főispán a polgármestert, hogy ezután úgy vezesse a közgyűléseket és úgy kezelje a reá bizott munkakört, hogy a felsőbbbségnek ne kelljen minduntalan az elégedetlenek föllebbezéseivel bajlódni. Nagyon helyes. Mi örvendünk annak legjobban, ha a közgyűlési határozatok és a városi adminisztráció sáfarkodása közmegelegedésre szolgálnak és minél kevesebb ok és alkalom lesz arra, hogy felsőbb helyen keressünk orvosiást.

Legfontosabb és előttünk legteljesítősebb kijelentése azonban a főispán az, hogy ő nemcsak a békességet akarja, hanem a nép javára, a város fejlődésére, ügyére szolgáló nemes munkálkodást is. Ugy legyen.

Es mi, az egész ellenzék nevében, amely határozottsággal, ép oly őszinte szívvel biztosítjuk a főispánt arról, hogy ha csakugyan így lesz, akkor az ellenzék egész közéleti szereplésében gondosan vigyázni fog arra, hogy sohase lépje át azt a határvonalat, ahol már az ellenségeskedés kezdődik, hanem a hatalom kezelőivel szemben mindenkor megmarad lojális ellenfélnek.

Arról, persze, nem mondhatunk le, hogy szigorúan és lelkiismeretesen ellenőrizzük a köztisztviselők sáfarkodását s ahol hibát, mulasztást vagy visszaélést látunk, azt leleplezzük és megfelelően ostorozzuk. Valamint arról sem mondunk le soha, hogy a politikai téren szabadon és szilárdan kövessük meggyőződésünket, s amikor annak ideje, helye és módja elérkezik — elveink érvényesítésére minden erőnkkel törekedünk. Ámde amint a tisztviselők ellenőrzésében lelkiismeretesen megtartjuk a tárgyilagosságot, épúgy a másfajta küzdelmekben is mindenkor válogatott fegyverekkel harczolunk.

Amikor pedig a nép érdekében, a közjó előmozdítására, a város fejlődésére és fölvirágzására irányuló közreműködésre, szóval a béke nemes munkájára hívja föl a közönséget a főispán, akkor az ellenzékben őszintébb, igazabb, buzgóbb és telkesebb támogatóra talál, mint a saját gárdájában.

Semmi sem kell egyéb, csak az, hogy a városi tisztikarhoz intézett beszédében foglalt programmszerű kijelentéseket erős kézzel és elhatározott szándékkal valóra váltsa, — akkor Csongrád vármegyében, hosszú idő után végre lenne egy igazi fehér holló, a népszerű főispán.

S ez a népszerűség az ő pozícióját nemcsak ide lent tenné sziklaszilárddá, hanem odafent is a megdönthetetlené megerősítené.

Ugy legyen!

Szemenszedett pártatlanság.

Sajnálattal konstatáljuk, hogy a fentebb levezetett békességes és lojális hangjával, s nyiltan kifejezett intenciójával rikkító ellentétben áll az a dolog, amit itt szóvá

akarnak tenni. De hát nem lehet személtünk és hallgatunk akkor, mikor igazságszolgáltatási botrány történik, mert ha már a közigazgatásból száműzni kívánjuk a pártoskodást, úgy még inkább meg kell követelnünk az igazságszolgáltatásban a pártatlanságot és az egyenlő mértékkel való mértést.

Lapunk mult számában elmondtuk, hogy a kir. ügyészség, lapunk szerkesztője és kiadótulajdonosa ellen, hivatalból megindította a büntető eljárást sajtó rend elleni vétség miatt, s a bíróság büntetéssel is sújtotta olyao czikkért, amelyben egy betű sem volt, ami törvénybe ütközött volna.

Jól van. Ez a dolog majd azonban lefolyik a maga rendjén. Nem is akarjuk azt most tovább bolygatni; csak arra akarunk rámutatni, hogy amikor ellenzéki emberen kell egy nagyot ütni, akkor a kir. ügyészség a kákán is megtalálja a csömöt, hanem mikor a pákuliczokra kellene ráteríteni a vizes lepedőt, akkor az ügyészség, illetőleg az ügyészi megbízott mossa kezét és úgy tesz mint az adomabeli cigány, akihez a gazda ezt a kérdést intézte:

— Ki eszi meg ezt a darab zsiros piritost?

— Én kiáltotta mohón a cigány.

— Ki issza meg ezt a pohár bort? —

folytatta a gazda.

— Én, én — buzgokodott a cigány.

— Hát ezt a darab földet ki kapálja meg? hangzott a harmadik kérdés.

— Solj mán dade, te is, — dörmögte társához a jóllakott cigány.

No hát a tisztelt ügyészi megbízott ur is nagyon jóllakhatott és megelegedhetett szerkesztőnk elítélésével; mert ime, mikor másról van szó, akkor nem akarja látni a paragrafust, amely őt munkára szólítja.

Az épületes eset a következő:

Még élénk emlékezetében van olvasóinknak az a gyalázatos „Bucuszó” című plakát, amelyet a Máthé (Molnár) László esete alkalmából fábrikált valamelyik dühöngő pákulicz.

Ami az abban foglalt rágalmatokat és sértéseket illeti, azokért majd elégtételt vesz a sértett fél: dr. Molnár Jenő, akinek a panaszára üldözhető a szóbanforgó vétség. Hanem arra az ocsmány plakátra nincs rátéve a nyomda neve, ahol készítették. Az illető nyomdász bizonyára érezte, hogy az olyasmit kinyomtatni súlyos felelősséggel jár, az ismeretlenség jótékony homályába akart tenni neki, mert tudva van, hogy kicsoda; aztán pedig az a tény, hogy nem tette rá a nyomda

czimét a nyomtatványra, törvény szerint sajtórendőri kihágást képez, mely hivatalból üldözendő.

Ha senki följelentést nem tett volna is az ügyésznek tehát hivatalból meg kellett volna indítani a megtorló eljárást, mielőtt az esetről valamikép értesülést nyert.

azonban hogy értesülése legyen, arról gondoskodott a Csongrád megyei ellenzék szerkesztőségének két tagja, akik bejelentették a sajtórendőri kihágást a szentesi kir. járásbírósnak,

De nem értek czélt a bejelentéssel, mert a bíróság végzésileg kimondta, hogy az eljárást megszünteti. az indoklásban legnagyobb ámulatunkra azt olvassuk, hogy az eljárás ebben az ügyben csak a sértett fél indítványára indítható meg, a följelentők pedig nem sértett felek és az ügyészi megbízott nem vállalta el a vád képviselését.

Hát, tisztelt bíróság, először is itt nincs más sértett fél, mint maga a közred, maga a törvény. És itt nem magán panaszra, hanem hivatalból üldözendő a kihágás. a bíróság tehát merő abszurdumot mondott, mikor magán panaszok indítványáról beszélt; az ügyészi megbízott pedig súlyos beszámítás alá eső kötelességszegést követett el, mikor egy hivatalból üldözendő cselekmény megtorlása érdekében nem vállalta el a vád képviselését.

A botrányos eset magyarázata, perze az, hogy pákulicz embert, ez ügyészi megbízott ur frigyársát kellene sujtani; ez pedig az ügyészi megbízott urnak »ne nyulj hozzám« virága.

Fölhívjuk e dologra első sorban a szegedi kir. ügyészség, továbbá a fő-ügyészség figyelmét. Pártunk pedig gondoskodni fog róla, hogy az igazságügyi miniszternek és a parlamentnek is megfelelő módon tudomására jusson, hogy milyen páratlan Szentesen az igazságszolgáltatás. És megkérdezik a minisztertől, hogy jogállamban, ahol a részlehetatlanságnak legalább a látszatát megszokták őrizni, a vádhatóság fontos jogkörének kezelése maradhat-e olyan emberek kezében, akik a hűségükre bízott közhatalommal ily szembeeszköztől visszaélnek.

Nem, tisztelt urak, nem így csinálják a békét.

Helyi és vidéki hírek.

Le punk mai száma. nyomdai akadály miatt a szokott időnél később, csak az esti órákban jelenhet meg, sőt előfizetőink némely részéhez előreíthatólag csak pénteken reggel jut el, Ezen önhibánkon és akaratomkon kívül elkövetett véletlen mulasztásért olvasóink szíves elnézését kérjük.

A Csongrád megyei Ellenzék megszűnése. Az eddig Sima Ferenczné kiadásában megjelent Csongrád megyei Ellenzék című lapársunk megszűnt. A szerkesztői szám már nem jelent meg. Ebből az alkalomból legközelebb majd néhány szavunk lesz tiszteit elvtársainkhoz, bevárjuk azonban a pártvezetőség kilátásba helyezett nyilatkozatát.

Vármegyei tisztújítás. A vármegyei

tisztújítás a f. hó 18-ára összehívott közgyűlésen megy végbe. A pályázati kérvények f. hó 10-ig adandók be. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a vármegyei ellenzék — a megyebeli összes ellenzéki érzelmi bizottsági tagok részvételével — f. hó 12-én értekezletet tart Szentesen, ahol a tisztújítással szemben követendő magatartás képezi megbeszélés tárgyát.

A villanyvilágítás. Az a részvénytársaság, mely a várossal szerződést kötött a villanyvilágításra nézve, addig is, míg telepét fölállítja és berendezi — ami a jövő évi július havában történik meg — kibérelte a Tóth Árpád-féle gőzmalomot, s az így nyert hajtóerővel a múlt vasárnap már megkezdte a villamos áram kiszolgáltatását, de egyelőre csak a magán fogyasztók részére. Vasárnap óta tehát a vendéglőkben, kereskedésekben és egyéb üzletekben, valamint sok magánháznál is vigan fényeskedik a villamos világítás. Értesülésünk szerint a társaság márczius havában a közvilágítást is berendezzi. Addig főleg azért késik, mert az utcákon lévő disztelen fapóznák helyett csinos vasoszlopokat fognak alkalmazni.

A főispán beigtatása. Hivatalos értesítést ugyan nem kaptunk, de magánúton arról értesültünk, hogy dr. Csató Zsigmond főispán ünnepélyes beigtatása a vármegyei tisztújító közgyűlést megelőző napon, f. hó 17-én megy végbe, a melyre a vármegye kormányzata a szomszédos vármegyéket és törvényhatósági joggal fölruházott városokat is meghívja.

Pártgyűlés. Mint értesülünk, a Sebessi-féle vásártéri vendéglőben székelő függetlenségi 48-as kör tagjait, valamint mindazokat, akik a volt Mérey-párthoz tartoztak, Burián Lajos elnök f. hó 8-án, — vasárnap — d. e. 10 órára, fontos ügyben pártgyűlésre hívja össze. E helyen is figyelmeztetjük erre az érdekelt elvtársakat.

Tűzek. Folyó hó 2-án — hétfőn — kétszer is tüzet jelzett a vészharang. Délután 4 és 5 óra között dr. Mikecz Ödön ügyvéd III. tized 281. számú házában gyulladt ki egy csomó kukoricaszár. Mire a tűzoltók a helyszínére érkeztek, a házbeliek és a szomszédok már eloltották a tüzet. Ugyancsak hétfőn éjjel 11 órakor kigyulladt és le is égett Nyíri Bálint I. tized 604. sz. a. háza a kár jó részben megtérül, mert az épület biztosítva volt. A tűzrendőri vizsgálat olyan gyanus jeleket konstataált, amelyek arra engednek következtetni, hogy valami gonosztevő gyújtogató keze idézte elő a veszedelmet. Ezt megerősíteni látszik az a tény, hogy ugyanazon éjjel Lakos Bálint II. tized 106. számú házában is tűz támadt, de szerencsére azt idejekorán észrevették a házbeliek és elfojtották, mielőtt nagyobb arányokat oltott volna. A rendőrség erőlyesen nyomozza a gyújtogatót.

Lopás. Szalkai István ismeretes csavargó — akit a minap tolonczolt haza a budapesti rendőrség — alig melegegett meg itthon, már is ellöpött Dózsa Béla takarékpénztári igazgató lakásáról egy asztalterítő. Azután Csongrádra rándult át s ott is egy asztalterítőt zsákmányolt. az asztalterítők kedvelőjét a rendőrség lakat alá tette.

Gróf Ráday halála. Ráday Gedeon gróf, a volt szegedi híres királyi biztos, a zsisányók és haranták egykori réme, a napokban elhunyt. Ráday grófban a református egyház egyik erős oszlopát, s a Békés-bánáti ev. ref. egyházmegye főgondnokát veszttette el.

Pólya Ferencz halála. Mely részvételt vettük, a múlt szombaton a hírt, hogy Pólya Ferencz főgimnáziumi tanár, a péntekről szombatra menő éjszaka, szívszélhűdés következtében, élete 54-ik évében hirtelen elhunyt. Pólya Ferencz egykor a szentesi első 48-as kör elnöke s fiuzamosabb ideig főjegyzője volt. Temetése, mely a közönség nagy részvétele mellett hétfőn délelőtt ment végbe az első 48-as kör küldöttségileg képviseltette magát. Nyugodjék békével.

Vásár a szomszédban. Csongrádon f. hó 7 és 8-ik napjain lesz az a téli országos vásár.

Budapesti gabonatózsde.

1902. áprilisi buza	8.68—8.69
1902. áprilisi rozs	7.33—7.34
1902. áprilisi zab	7.61—7.62
1902. májusi tengeri	5.55—5.56
1902. aug. repce	11.80—11.90

Ráday.

I.

Kiértád a puszták haramiáját,
Pisztolyal kére pénzt vagy életet;
Be kár volt elvonulni nyugalomba,
Te erős kéz, erős szív, még neked!

Pisztoly helyett ma szögzik a revolvert,
Utszél helyett a bank zsványai,
Smokingos és keztűs aszfaltbetyárok . . .
Ezekre kéne most új Ráday!

II.

Két ellenféllel vívtál szörnyű harcot,
Nevük: Zsványosság és Romantika . . .
Amannak sorsa rabbilinos, bitófa,
Nyomat begázlá a vasparipa.

De könnyű sors ledér Romantikáé:
Kihalt mellőte a délcég betyár,
Szányára vette hát a rettegettet
S regéket szőni majd sirodra jár!

Ráday-idők titkos aktái

Az alföldi rablóbandák kiirtása céljából királyi biztossá kinevezett Ráday gróf 1869. elején jött Szegedre hivatalos apparátusával, a delegált bírósággal. Már működésének első napjaiban megmutatta, hogy kitartó erélylyei s körülhatárolt szigorúsággal lát nehéz feladatához, szigoruan szem előtt tartva a célt, amelynek eléréséhez tagadhatlan sok segéderő állt rendelkezésére.

És ettől az időtől kezdve a szegedi vár híre elterjedt az egész országban mindenütt. A börtönökhöz átalakított fülkék lakói naponta ijesztő mérvben szaporodtak. Először is az orgazdakra került a sor, akiknek vallomása alapján becsületes, kifogástalan jelleműnek látszó egyének jutottak fogságba. Az ember egyik bűmületéből a másikba esett. Régi bűnökről hullott le a rejtély leple, elfeledett gaztettek elkövetői jutottak váratlanul a büntető igazságszolgáltatás kezébe.

A kisteleki vasúti rablás hősei, a szegedi postarablás tettesei rövid idő alatt bekerültek a szegedi várba. Rózsa Sándor nem soká élvezhette az aranyzabadságot, amelyet, mint kiderült, a régi mesterségének folytatására használt fel, Kistelek és Péteri közt a vasúti sínek fölvezése, a vonat megtámadása az ő vakmerő műve volt. A bácskai és torontáli futóbetyárok grasszállásának is hamar vége szakadt. Egyenkint bejutottak sírjukba: a szegedi várba, amelynek szomorú hírnevéhez most már titokzatosság is rejtőzött.

Mert annyi nyilvánvaló volt, hogy börtönei naponta telnek; de aki mögött egyszer az a nagy feketesárga mázolt kapu becsukódott, meg volt halva az a világra nézve, senkisé tudta, mi történt vele. A család utánjárásra, kérdezősködése kárba veszett fáradság volt; néha arról értesítették, hogy akit keresnek, még él és vizsgálati fogoly.

A delegált bíróság által elítélteket éjjel szállították el az ország különböző fegyházaiba. A végtárgyalások nyilvánosak voltak, de hát mit tudhatta azt a Szegedtől mértföldekre lakó feleség vagy anya, hogy mikor fog az ő éltetője a törvény elé állani. A kir. bizottság működésének második évében megtörtént ugyan, hogy egy-két foglyot föltételesen szabadiábra helyeztek; ezeknek azonban nem volt semmi mondani valójuk. Minden kérdezősködésre mély hallgatással feleltek. Mi történt velük, mi sorsa van a foglyoknak, miként vallatják őket: mindezekre a legcsekélyebb fölvilágosítást is kereken megtagadták. Miféle hüverő lehetett, amely így békét rakott a nyelvekre?

Nem célunk a királyi bizottságnak részben a középkorba illő működése fölött pálcát törni: csak a megtörtént tényekre, tehát az igazságra hivatkozunk, midőn azt mondjuk, hogy a vizsgálat sokszor tullótt a célon; a sok gazember között akadnak olyanok, akik ártatlanul, a boszúállás vagy félreértett vallomás alapján lettek megfosztva becsületüktől szabadságuktól.

A fogságba került elvetemült rablónak egyszerű vallomása elég volt arra, hogy az általa megnevezett egyének, mincinkosok, nyomban letartóztatassanak. — Persze, ez az eljárás mindig menthető a vizsgálat érdekének emlegetése által; csak hogy ahoz a tapintatnak, judiciumnak s a lelkiismeretnek is van ám egy kis szava.

Hej! ha a híres királyi bizottságnak a belügyminisztériumhoz fölvándorolt összes iratai, azok a titkos akták valaha napfényre kerülnének! A szegedi vár fölött borongó homály végkép szétfoszlanék s ismeretessé válnának azok a titkos eszközök, amelyek segítségével az Alföld nyugalma, a közrend és biztonság helyreállítható volt.

És hogy az eszközök alkalmazásában a királyi bizottság hibákat követelt el: az a dolog természetében rejlik. Annyi a tény, hogy az egyik legilletékesebb bíró, az Alföld népe, ma is tisztelttel, háttal említi a Ráday gróf nevét.

Ha gyomot irtunk, sokszor megsértjük az egészséges, hasznos növényt. A bűn felderítése tisztán a bűnös lélek segítségével csak részben sikerülhet . . .

Azok a titkos akták nagyon jó helyen vannak ott, ahová jutottak. Lepje csak a por, ne háborgassa senki a nyugalmukat. Családok becsülete szenvedne csorbát, jó neve tűnnék el páráként s a megdöbbentő események egész sorozata törne elő egy-egy megsárgult lap halványuló soraiból.

A titkos akták között akadnak azonban szelidebb természetűek, amelyek sok tanulságot rejtegetnek magukban. Ezzel szemben dacára talán némi érdeklődéssel bírnak.

I. Kvitt.

Szekeres Mihály felsőtanyai juhászgazda még a királyi bizottság kezdő évében bejutott a szegedi várba. Persze nem a maga jószántából. Egy éjjel három markos pusztázó beállított a tanyájára, aztán katonásan tudtára adták, hogy Szegeden egy kis sora akadt: ezután már csupa nagy urral lesz dolga! Ha szépsőre nem jön, összekötözve viszik magukkal.

Mihály gazda az ő természetes eszével rögtön kitalálta, hogy mire kell vélnie ezt a kiváló megtiszteltetést. Elborult a képe, — aztán keservesen sóhajtozott.

— Tíz esztendő, hogy nem nyu-

tam a máséhoz. — Meg sem kezdték az akasztást, már is rám került a sor!

Erzékenyen elbucszott a feleségétől, meg nagyocská fiától. A pusztázók vigasztalni igyekeztek.

— Pár nap múlva nazaeresztik kendet. Kihallgatják . . . nagyobb baj nem éri.

Szekeres Mihály dacosan visszavágott:

— Tujduk azt már itt a tanyákon is, hogy aki mögött egyszer bezárkodik a szegedi vár kapuja, nehezen látja meg a felkelő napot.

Elmúlt félesztendő, a jó Szekeresné hiába sirta végig a napokat, hirt sem halott az ura fölől. Idő telt, nap haladt, elmúlt a másik év, megszületett a harmadik, — még mitsem tud a szegény fogoly sorsa fölől.

Pedig a három év alatt sok utánjárás, költséges tudakozódás elvitte a nyáj (az egyedüli vagyon) nagyobb részét, de a hú feleség a lelke üdvösségét is odaadta volna már, csak azt tudná: halottat sirasson, vagy tápláló reménykedéssel az élő kiszabadulásáért imádkozzék . . .

Annyit ma már a titkos aktákra való hivatkozás nélkül is megsughatunk, hogy a vizsgálóbíróság olyan eredeti, mondjuk, zseniális eljárást követett a foglyokkal szemben. Akit elzárta, azt hagyták a börtönnek csufolt piszkos vároduban senyedni. Évekig senki sem szólt hozzá; a fogolytársaknak, akikkel a rövid déli séta alkalmával találkozott, tiltva volt a beszéd; a porkoláb meg a cselédjei a sírnál is hallgatagabbak voltak.

És az a szegény rab, akit sokszor gyanuból, de a vizsgálat érdekében tettek azzá, sötét börtöne mélyén hosszasan elgondolkozhatott régi napjairól; volt rá ideje (ha ugyan eszébe jutott), latolgatni régi cselekedeteit. Fölbolygatta a szunynyadó lelkiismeretét, segítségül hívta emlékeit: milyen égbekiáltó, tehát bevalandó vétket követett el embertársai, tehát a társadalom ellen, amiért későn bár, de irtózatossá lakolnia kell?

Szekeres Mihály a hosszú három esztendő alatt csak egyetlen olyan bűnre emlékezett vissza, amit őszinte vallomáshoz foglaltatott a bírja előtt: azt ugyanis, hogy tíz évvel ezelőtt a Sina-féle bébai uradalom juhainak az elrablásánál segédkezett. Ő nem volt tettes, de a nyáj előtt mint vezető az utat egyengette. Vedresházánál a Tiszához érték.

Enyhe nyári éj volt. A lég üde, a víz langyos. A rablóbandának csak egy csónak állott a rendelkezésére. Szekeres abba hajgálta a ruházatát. Kitűnő uszó lévén, beugrott a vízbe — utnutatónak. A cimborák a nyáját utána terelték. Az egész zsákmány hiány nélkül átért a tulpartra, a szegedi földre. Hát ez volt az ő egyedüli vétké! . . .

A magános órák öröklétszerű egyhangúsága megöli a lelket. Aztán föllép a kétségbeesés: halálhozó betegsége az elmének. Az az egyszerű juhászgazda győzedelmeskedett annak a hatalmas fölötte. Es mi adta neki azt a csodás erőt? A meggyőződés, hogy neki bűnhődnie kell. Meg az élet utáni vágy: jó felesége, gyermeke van!

Egy séta alkalmával a börtönőr csuszó hállára méltó jó indulattal volt hozzá. Megszólította. A börtönőrnek is van szíve. Meglágyult a fogoly sápadt arcáról, beesett, megtört fényű szeméitől. Szánalommal ránézett és csak ennyit mondott neki:

— Elfogad kend tőlem egy jó tanácsot? Kerje, hogy vezessük a vizsgálóbíróhoz. Fontos közlendője van! Mert itt csak akkor hallgatják ki a rabot, ha ön-maga kívánja. Különben elveszhet, senki sem törődik vele; elpusztul, kiviszik a kórházi temetőbe.

(Íme a vizsgálat zseniális oldala! A ki a maga jószántából tesz vallomást, az csak fölfedi az igazat! Csak nem akar továbbra is éltető lenni!)

Szekeres szót fogadott! Szépen megköszönte a börtönőr jóakarátát. És másnap reggel egyik fiatal vizsgálóbíró előtt állt már!

— Uram! — szólt hozzá dacosan. A harmadik esztendő is elmúlik már, a mióta fogva vagyok? Miért? nem tudom. Nem vádolnak, mégis el vagyok ítélve. Könyörüljön rajtam.

A vizsgálóbíró hivatalos állásából kifolyólag nem türheti az érzékenykedést. A törvény kötelességet szab reá, annak kell megfelelni. Mint fiatal ügyvéd lett erre a fontos állásra alkalmazva. Emberismerő volt, de nem lélekbuvár. A szegedi vár rabjának csak kötve lehet hinni az őszinteségében: arc, beszédmodor és köny, úgy se mindig a belső tüköré.

A fontoló ész szigorú bíró ilyenkor és akaratlanul is mindig a rosszabb felé hajlik ítéletének a mérlege.

A fiatal vizsgálóbíró kezdetben meg volt arról győződve, hogy a fogoly lelkét a bébai nyájrabláson kívül más vétek is nyomja. Vallatott tehát a meg nem engedett, de eléggé használt titkos eszközökkel. Minden ilyen vizsgálatnak meg volt a maga barbarizmusa!

A vége csak oda lyukadt ki, hogy a meggyötört Szekeres megmaradt a valómása mellett. Nem vett el belőle, de nem is toldott hozzá semmit. Erre aztán szépen visszavezették a börtönébe, hogy bizonytalan időre megint ott feledjék, a míg tudniillik nem jut eszébe valami régi vétek, amelybe a vizsgálat belekapaszkodhat a vár lakóinak nagyobb gazdagítására.

Rajta kuruc, rajta!

I.

Reng a bokor, reng a fűszál,
Mint a miker zivatár száll.
Szel veri a sziklafalat . . .
Rajta kuruc, rajta!

Megmozdul a bokor, cserje,
Mint ha jönne, közeledne
Az a végső, nagy ítélet . . .
Sok a labanc, sok a német,
Rajta kuruc, rajta!

Karvaly madár fönt kavargó,
Rebbenti az ágyutorok.
Nehéz, szürke levegőn át
Sustorogva száll a gránát,
Rajta kuruc, rajta!

Piros véres domboldalon
Ugy nő ki egy másik halom.
Vér az arcon, kard a kézben,
Sikolt, zug a csatatéren:
Rajta kuruc, rajta!

A szálló füst szalagjában,
Hej, abban is száz halál van,
A lehellet az is éget,
Sok a német . . . sok a német,
Rajta kuruc, rajta!

Selyem lóding hull a porban . . .
Fogy a kuruc. Elhalóan,
Hallani csak, mikor kidől,
A haldokló hörgésiből.
Rajta kuruc, rajta!

II.

Borcsava völgyén reszket a fűszál,
Mint mikor őszi nagy zivatár száll.
Virág a fejét busan lehajtja,
Kurucok, hősök, csak rajta, rajta . . .

Borcsava völgye nagy temető lett.
Fekete selyemből szemfödelet
Terít fölé a hunyó alkonyat:
Csatamezőn kik halni tanultak.

De fog még jönni, eljön az idő
Mikor föllebben ez a szemfedő
S bekiáltunk a csatazajba:
Kurucok, hősök csak rajta, rajta!

Kató József.

Most érkeztek!

Valódi orosz

Sárczipők

legjutányosabb áron

kapható

Gyéres M. Márton

uri-divat üzletében,

Szegeden,

Örgróf Palaviczini

Magyói tejgazdasága kezelősege

Szeged Fekete-ház

Ajánl:

páratlan kitűnő minőségű

tisztán kezelt lefölözletlen

Tejet, tejszint, tejfelt, túró

Édes tejből készült ma már országhírű, kitűnő minőségű

Teavajat, irosvaját, aludtejet,

tarhót, kefyrt

legjutányosabb áron.

Házhoz kihordás kora reggeltől késő estig pontosan eszközölteik.

Telefon 228.

Fűtőanyagok legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása

Schlesinger Mór

tűzifa- és szén-kereskedésében Szegeden, Párisi-körút 35. szám.

Telefon 146. szám.

Ajánlom szobafűtéshez legjobb minőségű Wilde németországi bányai porosz szaloszene.

égszesz-pirazenet (Coaks), ugyisintén elismert jó minőségű petrozseényl koozkaszenet.

Kovácsoknak. Kétszermosott szabószekeszenet, valamint kereskedőknek, bádógosoknak és kefekötőknek a legjobban kezelt darabos és csomagolt faszenet.

Paprika-szárítóknak, pálinkafűzőknek és szappanosoknak szíves figyelmükbe ajánlom nagymennyiségű keményfa-tuskóimat, a melyből 500 kilogramm vételnél m.-m-ként 80 krajczárért kapható.

Jó ülézés, szolid és pontos kiszolgálásról előre is biztosítom a tisztelt vevő közönséget, s maradok tisztelettel

Schlesinger Mór

Mi kell

a vivóknak!

Vivó-tőrök

Vivó-kardok

Párbajkardok

Arczvédők

Fejvédők

Keztyűk

Könyökvédők

Czipők

mindezek legolcsóbban kaphatók

Faden S. katonai egyenruházati intézete

S Z E G E D, Kárász-utca 8. sz

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Üzlet áthelyezés.

Hangszer

és **látszerész** üzletemet

Kárász-utca 7. sz. alá

helyeztem át.

Braun János.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Három darab puhafa író asztal, konyha asztal használatára is alkalmas jutányosan eladó. Takarékos utca 2. szám.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvételnek

lapunk kiadó

hivatalában

Szőlőoltványok

szokványminőségben. A legkiválóbb 42 bor- és csapmegétfajokban, fajtisztán, teljes szállal.

Előkerítés.

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, Községeknek három évi törlesztesre adatik.

Oriási tövisű igen gyorsan fejlődő sövény-növény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítetést és kezelési utasítást mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Diócsesmeték. Oriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu **fényjegyzék** ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésem kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdeklében áll, kik rendelni semmi nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szőlőoltványtelep” Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, Nagy Gábor.

Bankegyesület mint szövetkezet Szegeden.

Hivatalos helyiség: Deutsch—Erdélyi fele palotában, a Kass-kávéházzal szemben.

Hivatalos órák: naponta délelőtt 9 órától 1 óráig.

500,000 korona befizetéssel 1680 üzletrészt jegyeztek az eddig belépett szövetkezeti tagok. Az eddigi kölcsönök összege 120,000 kor.

Felhívás

heti 1 koronás befizetéssel a bankkegyesület mint szövetkezet II-ik évtársulatába való belépésre.

A szegedi Bankkegyesület mint szövetkezet 1902. január elsején második évtársulatát alakítja meg.

Azon általános érdeklődés, mely a nagyközönség körében ezen nemes célu és nagy előnyökkel rendelkező intézet iránt már az első évtársulatnál mutatkozott, fényes tanúságát szolgáltatják annak, hogy a „Szegedi Bankkegyesület” rég érzett szükséglet volt városunkban. Közel 1700 üzletrészt 500,000 korona befizetéssel nyitotta meg a szövetkezet első évtársulatát. E fényes siker arra enged következtetni, hogy az alább közöltek és az abban foglalt kiváló előnyöknel fogva minél számosabban fognak jelentkezni a szövetkezet tagjai közé való felvételre.

A heti 1 korona befizetéssel ugyanis minden szövetkezeti tag tőkét gyűjt magának és mindazok, kik csak fillérenként tudják összetakarítani jövedelmük feleslegét, ezen szövetkezetnél végre alkalmat találnak arra, hogy csekély befizetéssel kis tőkére szert tehessenek.

A Bankkegyesület mint szövetkezet tagjai 300 korona erejéig kaphatnak előnyös törlesztő-ses kölcsönt, mely heti koronás részletben lesz visszafizetve.

A Bankkegyesület mint Szövetkezet tagjai már heti 1 korona befizetéssel tulajdonosává válnak a tagok részére vásárolt értékes sorsjegyeknek, melyek a bank pénztáránál megtekintendők és így szerencsés esetben két millió koronát terjedő fönyereményben részesülnek.

A belépő tagok az üzletrész első részletének befizetése alkalmával minden általa jegyzett üzletrész után egyszer s mindenkorra egy korona beiratási díjat fizet a tartalékalap javára, 50 fillért pedig a tagsági könyvért.

Évente új hat éves évtársulat alakítatik. Minden év végén a a nyereség az egyes évtársulatok között üzletrészeik arányában lesz felosztva és az évek leteltével kifizetve.

A tag akárhány üzletrészt jegyezhet. Akárhány heti befizetés előre és egyszerre teljesíthető.

Üzletrészek jegyezhetők a Bankkegyesület mint Szövetkezet irodájában.

Erdélyi—Deutsch palotában, Kass-kávéházzal szemben, naponta d. e. 9—1 óráig.

Kelt Szegeden, 1901. évi nov. hó 12-én.

Bankegyesület mint szövetkezet Szeged.